

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/34/2024
Identifikačné číslo spisu:	8322203712
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Holíč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8322203712.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. Š., narodenej XX. M. XXXX, Z., M. XXXX/XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Vlastou Pastorkovou, Snina, Strojárska 3998, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a.s., Bratislava, Digital Park I, Einsteinova 21, IČO: 31 383 408, zastúpenej spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 2.408,28 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10Csp/1/2022, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. augusta 2023 sp. zn. 8CoCsp/11/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 01. marca 2023 č. k. 10Csp/1/2022-423 žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobkyni sumu 161,44 eura s prísl. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Priznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 86,60 % s tým, že o výške náhrady trov konania sa rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

1.1. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že podanou žalobou sa žalobkyňa vo vzťahu k žalovanému domáhala náhrady škody z poistnej udalosti zo dňa 15. 06. 2018, nárok žalobkyne odôvodnil ust. § 788 ods. 1, § 791 ods. 1 OZ, § 54 ods. 2 OZ a poukázal na obsah všeobecných poistných podmienok spoločnosti žalovaného pre poistenie motorových vozidiel, pre prípad havárie, krádeže a živeľnej udalosti. Zistil, že auto žalobkyne bolo poistené u žalovaného na základe poistnej zmluvy z 30. 06. 2017. Dňa 16. 08. 2017 došlo v zahraničí k odcudzeniu predmetného motorového vozidla a dňa 04. 09. 2017 bolo vozidlo vypátrané a nájdené v poškodenom stave a žalobkyni vrátené. Nespornou bola skutočnosť, že auto bolo opravené v neautorizovanom servise na Slovensku. Za sporné skutočnosti súd prvej inštancie ustálil to, či žalovaný splnil svoju informačnú povinnosť poskytnúť poistenej žalobkyni kvalifikované informácie pre uplatnenie jej práv z poistenia a či si žalobkyňa skutočne uplatnila poistné vo forme rozpočtu. Čo sa týka informačnej povinnosti, súd prvej inštancie zistil, že táto

zo strany žalovaného splnená bola, nakoľko z e-mailovej komunikácie vyplynulo, že ohľadom poistnej udalosti táto prebiehala najprv kvôli odcudzeniu vozidla a neskôr po jeho vypátraní z dôvodu vzniknutej škody na vozidle. Z e-mailovej správy zo strany poisťovne zo dňa 25. 09. 2017 zistil, že poisťovňa ešte pred tým, ako žalobkyňa požiadala o zálohu, zvažovala aj posúdenie poistnej udalosti ako škody totálnej na tomto motorovom vozidle. Následne zástupca žalovaného telefonicky komunikoval so synom žalobkyne ohľadom poistnej udalosti, na ktorého mu dal kontakt finančný poradca a exmanžel žalobkyne. Žalobkyňa teda vedela o možnosti riešenia poistnej udalosti tak vo forme rozpočtu (na opravu vozidla) alebo vyplatenia všeobecnej hodnoty vozidla v čase vzniku poistnej udalosti v prípade vzniku totálnej škody, ak by preto boli splnené podmienky. Čo sa týka uplatnenia poistného formou rozpočtu, aj v prípade, že e-mail adresovaný poisťovní, resp. jeho pracovníkovi zo strany manžela žalobkyne zo dňa 04. 10. 2017, v ktorom je výslovne uvedené - „Chceli by sme opraviť na základe rozpočtu“ - by nebol zo strany súdu považovaný za písomnú žiadosť na plnenie formou rozpočtu podľa čl. 8 bod 12 VPP, písomnú žiadosť žalobkyne o vydanie preddavku na opravu motorového vozidla z toho istého dňa podpísanú žalobkyňou už nepochybne možno považovať za žiadosť o plnenie formou rozpočtu podľa čl. 8 bod 12 VPP, čo vyvodil zo slovného spojenia - na nákup náhradných dielov k oprave motorového vozidla typu Renault Clio - spojenú so žiadosťou o preddavok v zmysle článku 8 bod 1 VPP.

1.2. Zo spisu nevyplynulo, že žalobkyňa chcela zo strany žalovaného ukončiť poistnú udalosť tak, aby jej žalovaný vyplatil sumu zodpovedajúcu všeobecnej hodnote vozidla v čase vzniku poistnej udalosti zníženú o hodnotu použiteľných zvyškov celého poisteného vozidla a zmluvne dohodnutej spoluúčasti. Na základe toho, preto súd prvej inštancie neakceptoval závery posudku predloženého žalobkyňou č. 7/2018, ktorého predmetom bol výpočet hodnoty vozidla ku dňu 16. 08. 2017 a vyčíslenie hypotetických nákladov na vykonanie opravy a to v autorizovanom servise na území Slovenska. Zdôraznil, že podľa čl. 8 bod 12 poisťovňa hradí primerané náklady na opravu vozidla, preto bolo potrebné vyčísliť skutočne vynaložené náklady na opravu. Avšak aj znalec L.. Z. v znaleckom posudku č. 7/2018 uviedol, že výška nákladov na opravu poškodeného motorového vozidla môže predstavovať sumu 4.723 eur za predpokladu, že by vozidlo bolo opravené v autorizovanom servise a pri použití výmeny poškodených dielov originálnymi novými dielmi. K takejto situácii však nedošlo. Poisťovňou pred skončením vybavenia poistnej udalosti boli náklady na opravu vyčíslené sumou 2.137,90 eura na základe doobhliadky motorového vozidla po vykonaní opravy. V znaleckom posudku č. 8/2019, ktorý bol znalcom L.. A. vypracovaný pre účely tohto konania, boli náklady na opravu vyčíslené sumou 2.299,34 eura, keď rozdiel v sume predstavoval sumu 161,44 eura. V prospech znaleckého posudku L.. A. svedčí podľa súdu prvej inštancie aj skutočnosť, že tento náklady na opravu poškodeného vozidla vyčísliť spomínanou sumou na základe ohliadky vozidla, ktorá bola vykonaná dňa 06. 08. 2019 už po jeho oprave. Naproti tomu znalecký posudok L.. Z. nebol vypracovaný na základe ohliadky a znalec určil len predpokladanú výšku nákladov na opravu. Súd teda vychádzal zo znaleckého posudku L.. A.Á., ktorý ustálil skutočné náklady na opravu motorového vozidla v sume 2.299,34 eura. Bolo pritom zistené, že žalovaný uhradil žalobkyňi sumu 1.500 eur ako zálohu, 150 eur predstavuje spoluúčasť žalobkyne, ktorú nikto nespochybnil, suma 487,90 eura bola žalobkyňi doplatená. Celkovo bola teda žalobkyňi zo strany žalovaného vyplatená suma 1.987,90 eura, čo potvrdili obe strany sporu. Pokiaľ znalec vyčísliť náklady na opravu na sumu 2.299,34 eura, je žalovaný povinný ešte uhradiť žalobkyňi sumu 161,44 eura z tejto poistnej udalosti. Žalobe preto v tejto časti vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú. Súd prvej inštancie na doplnenie relevantnosti predložených e-mailových správ dodal, že ak by sa mali úplne neuznať predložené e-mailové správy z dôvodu, ktorý uvádza žalobkyňa a teda že písomne nespĺnomocnila svojho manžela, ani syna na riešenie poistnej udalosti, mohlo by dôjsť aj k záveru, že žalobkyňa nenahlásila poistnú udalosť podľa článku 6 písm. i) a to bez zbytočného odkladu písomne najneskôr do 15 dní od zistenia poistnej udalosti, nakoľko zo spisu vyplynulo, že jej prvý kontakt priamo z jej strany voči poisťovní bol až 04. 10. 2017, kedy požiadala o vyplatenie zálohy na opravu auta. Príslušenstvo prísúdenej pohľadávky súd prvej inštancie odôvodnil § 517 ods. 2 OZ a o trovách konania strán sporu rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 23. augusta 2023 sp. zn. 8CoCsp/11/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., zmenil tento rozsudok vo výrokoch III. a IV a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania.

2.1. V súlade so závermi, ktoré vyjadril dovolací súd v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí sp. zn.

9Cdo/367/2021, súd prvej inštalácie sa v ďalšom konaní správnym spôsobom zaoberal tým, či žalovaný vo vzťahu k žalobkyni splnil svoju informačnú povinnosť poskytnúť jej kvalifikované informácie pre uplatnenie práv z poistenia a či žalobkyňa skutočne uplatnila nárok na náhradu škody vzniknutý z danej poistnej udalosti vo forme rozpočtu. Je zrejmé, že nebolo sporné, že motorové vozidlo žalobkyne bolo opravené v neautorizovanom servise na území Slovenskej republiky. Z predloženej elektronickej komunikácie medzi účastníkmi konania vyplynulo, že dňa 05. 09. 2017 oznámil A. Š. žalovanému, že dňa 16. 08. 2017 bola nahlásená škodová udalosť vo veci odcudzenia sporného motorového vozidla, holandská polícia ich informovala, že motorové vozidlo bolo nájdené a žiada o informáciu ako ďalej postupovať pri riešení tejto poistnej udalosti. Žalovaný v odpovedi na tento e-mail dňa 06. 09. 2017 uviedol, že vzhľadom k danej skutočnosti bude potrebovať oficiálne vyjadrenie, resp. správu polície o nájdení vozidla, keďže motorové vozidlo je nájdené, v zmysle VPP nie je možné riešiť škodu ako odcudzenie s tým, že ak pri odcudzení vozidla došlo k jeho poškodeniu, klient si môže v zmysle VPP tieto poškodenia uplatniť v rámci poistnej udalosti. Z e-mailu zo dňa 04. 10. 2017 odosielaného od A. Š. vyplynulo, že pracovníka žalovaného žiada o kontakt ohľadom likvidácie tejto poistnej udalosti s tým, že v Holandsku je obtiažne vykonať opravu motorového vozidla do sumy 4.600 eur, na území SR je možné vykonať túto opravu subjektom, ktorý však nevie vystaviť faktúru, preto chce vykonať opravu na základe rozpočtu. Žalovaný na tento dotaz reagoval odpoveďou zo 04. 10. 2017 v zmysle tom, že podľa Všeobecných poistných podmienok článok 8 bod 12, pri poistnom plnení formou rozpočtu, môže byť úhrada poistného plnenia podmienená vykonaním dodatočnej obhliadky opraveného vozidla zo strany poisťovne za účelom zistenia skutočne vynaložených nákladov na opravu. Z toho dôvodu žiada po vykonaní opravy o kontaktovanie poisťovne z dôvodu vykonania obhliadky vozidla po oprave. Z podania žalobkyne zo 04. 10. 2017, ktoré je ňou podpísané, vyplynulo, že táto požiadala žalovanú poisťovňu o zálohu vo výške 2.000 eur na nákup náhradných dielov k oprave motorového vozidla typu Renault Clio.

2.2. Súd prvej inštalácie, v nadväznosti na závery vyjadrené dovolacím súdom v jeho rozhodnutí, správne akcentoval skutočnosť, že z elektronickej komunikácie medzi účastníkmi konania vyplynulo, že žalovaný, ešte v čase predtým ako žalobkyňa požiadala o vyplatenie zálohy na opravu motorového vozidla, zvažoval možnosť v súvislosti s výpočtom orientačných nákladov na opravu, či v tejto súvislosti nejde o tzv. zničené vozidlo (vozidlo, ktorého primerané náklady na opravu prevyšujú 90 % všeobecnej hodnoty vozidla v čase vzniku poistnej udalosti). Následne z e-mailovej správy zo dňa 28. 09. 2017 (č.l. 9) je zrejmé, že pracovník žalovaného komunikoval so synom žalobkyne ohľadom tejto poistnej udalosti s tým, že tento telefonický kontakt poskytol finančný poradca a manžel žalobkyne. V závislosti od uvedeného správne uzavrel, že žalobkyňa mala vedomosť o možnosti riešiť danú poistnú udalosť formou rozpočtu (na opravu motorového vozidla) alebo vyplatenia všeobecnej zostatkovej hodnoty vozidla v čase vzniku poistnej udalosti v prípade, ak by v dôsledku existujúceho poškodenia išlo o zničené vozidlo. Nemožno preto bez ďalšieho za tejto situácie spochybniť, že by žalovaný nesplnil svoju informačnú povinnosť poskytnúť poistenému kvalifikované informácie ohľadom uplatnenia jeho práv z poistenia. Napokon písomnú žiadosť žalobkyne zo 04. 10. 2017 ňou podpísanú s označením - vydanie preddavku na opravu motorového vozidla - možno považovať za žiadosť o plnenie formou rozpočtu, tak ako to určuje článok 8 bod 12 VPP v spojení so žiadosťou o poskytnutie preddavku podľa článku 8 bod 1 vo výške 2.000 eur. Po oznámení žalovaného o poistnom plnení k poistnej udalosti zo 16. 08. 2017, ktoré vykonal žalovaný listom z 12. 12. 2017 (č.l. 5), žalobkyňa vyjadrila nesúhlas s takýmto spôsobom ukončenia likvidácie poistnej udalosti a vyzvala žalovaného, aby túto poistnú udalosť zlikvidoval v zmysle Všeobecných poistných podmienok ako tzv. totálnu škodu a v tejto súvislosti predložila aj znalecký posudok č. 7/2018 znalca L. Z., ktorý ako už bolo vyššie spomínané, určil všeobecnú hodnotu motorového vozidla čiastkou 5.060 eur a výšku nákladov na opravu sumou 4.723 eur. Súd prvej inštalácie sa následne správne vypořiadal aj s obsahom oboch znaleckých posudkov. Súd prvej inštalácie preto správne vychádzal zo záverov znaleckého posudku vypracovaného znalcom z príslušného odboru pre účely tohto konania, ktorý nepochybne ustálil skutočné náklady na opravu poškodeného motorového vozidla žalobkyne rozsahom 2.299,34 eura s tým, že po zohľadnení čiastočného plnenia, ktoré žalovaný už žalobkyni z titulu poistnej udalosti poukázal, bol dôvodný nárok žalobkyne v sume 161,44 eura. So zreteľom na uvedené súd prvej inštalácie opodstatnene žalobu zamietol v prevyšujúcej časti ako nedôvodnú.

2.3. Skutočnosť, že by v súvislosti s oznámením poistnej udalosti zo strany žalobkyne, resp. jej rodinných príslušníkov a ich ďalšiu elektronickej komunikáciu so žalovaným, išlo o úkony neplatné, či

neexistujúce pre nezachovanie písomnej formy, nespochybnil vo svojom rozhodnutí ani dovolací súd a v tomto smere súd prvej inštancie správne zdôraznil, že táto argumentácia žalobkyne by mohla mať za následok aj to, že z jej strany nebola nahlásená poisťná udalosť spôsobom predpokladaným článkom 6 písm. i) VPP, keď priamo jej prvá výzva bola žalovanému adresovaná až 04. 10. 2017, kedy požiadala o vyplatenie zálohy na opravu poškodeného motorového vozidla. So zreteľom na všetky tieto dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ust. § 420 písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Porušenia práva žalobkyne na spravodlivý proces sa odvolací súd dopustil tým, že svoje rozhodnutie neodôvodnil adekvátnym a zákonným spôsobom a nevysporiadal sa s relevantnými odvolacími dôvodmi. V celom rozhodnutí absentuje zmienka, ako sa odvolací súd vysporiadal s odvolacími námietkami žalobkyne. Tak ako súd prvej inštancie, rovnako aj súd druhej inštancie sa dostatočne nevysporiadali s námietkou žalobkyne, či si žalovaný splnil svoju informačnú povinnosť poskytnúť poistenému kvalifikované informácie pre uplatnenie jeho práv z poistenia a či si žalobkyňa skutočne uplatnila poisťné vo forme rozpočtu, a s tým súvisiacou námietkou, či email zaslaný od exmanžela žalobkyne A. Š. je možné považovať za platný právny úkon. Odvolací súd k námietkam žalobkyne, podrobné popísaným v odvolaní zo dňa 29. 03. 2023, absolútne nezauljal žiaden názor a žiadnym spôsobom ich nevyhodnotil. Žalobkyňa má zato, že súd prvej inštancie nebral do úvahy, že v danej veci ide o spor s ochranou slabšej strany a nepostupoval v súlade § 290 a nasl. CSP a vôbec sa nezaoberal aj ďalšími ustanoveniami Všeobecných poisťných podmienok, týkajúcimi sa predmetného sporu, zvýrazneným textom v prílohe - Všeobecné poisťné podmienky a žiadnym spôsobom sa nimi nezaoberal a nepostupoval tak ani súd druhej inštancie. Vzhľadom na opísanú nesprávnosť, prekvapivosť a nezákonnosť procesného postupu odvolacieho a prvoinštančného súdu sa žalobkyňa legitímne domnieva, že napadnuté rozhodnutie trpí vadou zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, keďže došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. S prihliadnutím na vyššie uvedené považuje žalobca odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako aj samotné rozhodnutie za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné, nepredvídateľné, nezrozumiteľné a predovšetkým vychádzajúce z nesprávneho právneho posúdenia.

4. Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol ako neprípustné a priznal jej náhradu trov dovolacieho konania. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobkyňa je len naďalej subjektívne nespokojná so skutkovými a právnymi závermi prvoinštančného súdu a napokon aj odvolacieho súdu, ktorý sa s nimi v celom rozsahu stotožnil. Nesúhlas so závermi súdov dovolateľka neprípustne subsumuje pod údajnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP a v tejto súvislosti považuje napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za nezákonné a nepresvedčivé, s odkazom na domnelé porušenie § 387 ods. 3 CSP. S identifikovanými výhradami žalovaný nesúhlasí, keďže napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje namietané vady a žalobkyňa celkom zjavne opomína skoršie rozhodnutie dovolacieho súdu v tejto veci. Predmetom skúmania dovolacieho súdu pri uplatnenom dôvode prípustnosti dovolania nie je posudzovanie skutkových zistení, či spôsobu hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie a odvolacím súdom. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí ani právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Dovolateľka poukazuje na údajnú jedinou vadu rozsudku odvolacieho súdu, ktorou má byť nedostatočné vysporiadanie sa s jej argumentáciou podľa § 387 ods. 3 CSP, čo má mať za následok zároveň nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Pri riadnom odôvodnení rozhodnutia však nie je nutné, aby dal súd podrobnú odpoveď na každú námietku, ale len na podstatnú pre rozhodnutie vo veci. Odvolací súd sa náležite vysporiadal s podstatnými námietkami žalobkyne, vznesenými v odvolacom konaní, a kvalifikovane odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok. To, že žalobkyňa sa s odôvodnením rozhodnutia nestotožňuje a považuje ho za „nedostatočné“, nezakladá prípustnosť jej dovolania a je nutné vyhodnotiť to ako neopodstatnenú procesnú obranu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážení) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (porov. napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

12. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

13. Dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolací súd už konštantne uvádza, že hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej intenzite, že došlo až k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

15.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie.

15.2. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Dovolateľka prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprela o tvrdenie, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, súdy nižších inšancií sa dostatočne nevysporiadali s námietkou žalobkyne, či si žalovaný splnil svoju informačnú povinnosť poskytnúť poistenému kvalifikované informácie pre uplatnenie jeho práv z poistenia a či si žalobkyňa skutočne uplatnila poistné vo forme rozpočtu, a s tým súvisiacou námietkou, či email zaslaný od exmanžela žalobkyne Petra Šimona je možné považovať za platný právny úkon.

17. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľkou namietaným procesným vadám.

18. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je i právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). Len náležité odôvodnené súdne rozhodnutie sa stáva interpretačným nástrojom súdnej autority k zabezpečeniu spravodlivosti.

19. Podľa ústavného súdu, zjavná neodôvodnenosť (arbitrárnosť) rozhodnutia všeobecného súdu je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17).

20. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil.

21. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožniac sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Treba mať na pamäti, že prvoinstančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP.

22. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov strán, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, k čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnia aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

23. Dovolací súd preskúmal obsah odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj obsah odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Už súd prvej inštancie v bode 27. odôvodnenia dostatočne jasne, výstižne a podrobne špecifikoval vyčerpávajúcu odpoveď na relevantnú argumentáciu žalobkyne, týkajúcu sa okolností splnenia informačnej povinnosti žalovanej, ako aj týkajúcu sa uplatnenia poistného formou rozpočtu, poukazujúc na priebeh mailovej komunikácie. Odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku rovnako dostatočne jasne, výstižne a podrobne reagoval na podstatné odvolacie námietky žalobkyne, v bode 22. sa vysporiadal s námietkami týkajúcimi sa okolností splnenia informačnej povinnosti žalovanej a v bodoch 23. až 27. sa vysporiadal s námietkami týkajúcimi sa uplatnenia poistného formou rozpočtu. Z odôvodnení rozsudkov súdov nižších inštancií považuje dovolací súd za prijateľný záver, že žalovaná poisťovňa po oznámení poistnej udalosti žalobkyni poskytla všetky relevantné informácie potrebné pre uplatnenie poistného plnenia, pričom z priebehu komunikácie je tiež jednoznačne zrejme, že žalobkyňa si výslovne uplatnila poistné plnenie formou rozpočtu.

24. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľky nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho závery by boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nelogické, odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne jasne a vyčerpávajúco reagoval na všetky podstatné odvolacie námietky žalobkyne. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP v tomto smere nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

25. Skutočnosť, že dovolateľka sa s názormi súdov oboch inštancií nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti a/alebo arbitrárnosti súdnych rozhodnutí. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať.

v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).

26. Pokiaľ dovolateľka svojou dovolacou argumentáciou mienila namietat' aj správnosť skutkových záverov súdov oboch inšancií, dovolací súd doplnia, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (v tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, R 6/2000). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval už ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017). Rovnako prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd odmietol podané dovolanie podľa § 447 písm. c) a písm. f) CSP, v zmysle ktorých dovolací súd odmietne dovolanie, ak nedošlo k porušeniu procesných práv dovolateľa a ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

28. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.